

เมื่อเด็ก ทวงคืนอนาคต

ในเดือนธันวาคม 2561 ที่ผ่านมา เด็กนักเรียนกว่า 20,000 คนจากเมืองต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะในออสเตรเลียและยุโรปพากันโดดเรียนออกมาประท้วงบนถนน เรียกร้องให้ผู้ใหญ่ในรัฐบาลรับผิดชอบลดปล่อยคาร์บอนอย่างจริงจัง เพราะมันคืออนาคตของพวกเขาที่ถูกคนรุ่นก่อนขโมยไป School Strike for Climate Change-หยุดเรียนเพื่อภูมิอากาศโลก-- กลายเป็นการเคลื่อนไหวของเด็กรุ่นใหม่ที่กำลังก่อตัวและกำลังขยายออกไปอย่างรวดเร็ว

จุดเริ่มต้นมาจากเด็กหญิงถักเปียยาวสองข้างอายุ 15 ปีชาวสวีเดนจากกรุงสต็อกโฮล์มนาม **เกรต้า ธันเบิร์ก** เธอเริ่มออกไปนั่งประท้วงรัฐบาลสวีเดนหน้าตึกรัฐสภาตั้งแต่เมื่อเดือนกันยายน สองอาทิตย์ก่อนเลือกตั้งที่แรกเธอหนึ่งประท้วงคนเดียว แต่แล้วเด็กคนอื่น และแม้แต่ครูคนหนึ่งก็ออกมาร่วมด้วย จนสื่อกระแสหลักให้ความสนใจ

หลายคนมองว่าเธอเป็นเด็ก เธอควรอยู่ในโรงเรียน เรียนเก่งๆ ไปเป็นนักวิทยาศาสตร์ด้านภูมิอากาศจะได้ช่วยรักษาโลก แต่เธอตอบว่า “จะเรียนไปทำไม นักการเมืองไม่ฟังนักวิทยาศาสตร์ สิ่งที่เราต้องการตอนนี้คือแอ๊คชั่นเดี๋ยวนี้เลย เรารอไม่ได้”

แต่เธอก็ทำการบ้านและอ่านหนังสือจบไปหลายเล่มขณะประท้วงอยู่หน้ารัฐสภา จนหลังเลือกตั้งจึงกลับไปเรียน ยกเว้นทุกวันศุกร์ จะโดดเรียนออกมาหนึ่งประท้วง

ถ้าใครพลาดข่าวนี้ อยากให้ไปดูเกิล Greta Thunberg มองเข้าไปในดวงตาของเธอ ฟังเสียงและคำตรงๆ ของเธอ เธอทำให้ฉันร้องไห้

พลังแห่งความจริงแท้ของเกรต้าจับใจคนทั้งโลกที่ยังมีสำนึกและหัวใจมันมาจากไหนอย่างไรรู้กัน ?

เหตุเริ่มตั้งแต่ตอนเธออายุ 8-9 ขวบ ครอบครัวให้นักเรียนปิดไฟประหยัดพลังงาน

เธอถามว่าทำไม ครูก็อธิบายเรื่องโลกร้อน ฟังแล้วเธอก็งงมาก เกิดคำถามขึ้นมากมาย มนุษย์ก็เป็นสัตว์ชนิดหนึ่ง จะสามารถส่งผลกระทบมหาศาลขนาดเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกได้เลยหรือ แล้วถ้ามันวิกฤตขนาดนั้น ทำไมทุกคนจึงไม่พูดถึงเรื่องนี้

เธอก็ค้นคว้าเพิ่มเติม และเมื่อรู้มากขึ้น ก็ยิ่งงงมากขึ้น

เธองงกับพฤติกรรมมนุษย์ เธอไม่สามารถเข้าใจได้ว่า เมื่อสถานการณ์มันวิกฤตขนาดนี้--ทั้งปัญหาโลกร้อน การสูญพันธุ์ครั้งยิ่งใหญ่ที่กำลังเกิดขึ้น ความเหลื่อมล้ำมหาศาลในสังคมโลกซึ่งเชื่อมโยงกับการแบ่งปันทรัพยากร--แต่ผู้คนยังชิลกันอยู่

ทั้งๆ ที่มันควรเป็นเรื่องสำคัญสูงสุด เหมือนเมื่อเกิดสงครามโลก ทุกคนก็ต้องเป็นเดือดเป็นร้อนกับภาวะสงคราม และพยายามยุติมัน

แต่นี้เปล่าเลย สื่อพูดถึงน้อยมาก ทุกคนยังใช้ชีวิตตามเดิม สังคมโลกยังใช้น้ำมัน 100 ล้านบาร์เรลต่อวัน “ถ้าการเผาเชื้อเพลิงฟอสซิลมันเลวร้ายมากขนาดนี้ ทำไมมันจึงยังถูกกฎหมาย?” ทำไมครูที่บอกให้เธอปิดไฟจึงเผา น้ำมันขึ้นเรือบินไปฮอลิเดย์ที่นิวยอร์ก?

มันไม่เป็นเหตุเป็นผล ทำไมคนจึงพูดอย่าง แล้วทำกันอีกอย่าง เกรต้าเป็นเด็กออทิสติกอ่อนๆ ประเภทหนึ่ง มีอาการที่เรียกว่า aspergen syndrome ตรรกะชัดเจนจนขาวดำ แม้จะเข้าใจสถานการณ์ซับซ้อนได้ดี (ฟังเธอพูดก็รู้ว่าเธอฉลาดมาก) แต่ไม่สามารถเข้าใจการโกหก สับปลับจอมปลอมได้

เธอคิดว่าแท้จริงแล้ว เด็กออทิสติกอย่างพวกเธอเป็นคนปกติ ที่ผิดปกติก็แค่สองมาตรฐานทั่วไปนี่แหละ

แม้แต่กับพ่อแม่เธอ ซึ่งให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชน สอนให้ลูกเห็นใจ ผู้อพยพและเพื่อนร่วมโลก เธอก็ตั้งคำถามว่า ถ้าแท้จริง ทำไมจึงใช้ทรัพยากรมากขนาดนี้ กินเนื้อ มีบ้านสองหลัง และบินไปโน่นนี่

ถึงอายุ 11 ปี เกรต้าก็ป่วยเป็นโรคซึมเศร้า เธอไม่อยากมีชีวิตอยู่ เธอหยุดพูด แทบจะไม่กินอาหาร จนน้ำหนักลดลง 10 กิโล หยุดไปโรงเรียนถึง 1 ปี

พ่อและแม่ของเกรต้า--ชเวนเตและมาเลน่า--จึงเปลี่ยนชีวิตตัวเอง แม้ว่าทั้งสองคนจะประสบความสำเร็จในอาชีพการงาน พ่อเป็นนักแสดงมีชื่อในสวีเดน และแม่เป็นนักร้องโอเปร่าโด่งดังในระดับนานาชาติ แสดงคอนเสิร์ตในประเทศต่างๆ แต่กลับเลิกงานในแดนไกล เพื่อไม่ขึ้นเรือบิน ซึ่งปล่อยคาร์บอนมหาศาล หันมาศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกร่วมกับลูก เปลี่ยนมากินมังสวิรัติในทีแรก และต่อมาก็เลิกกินผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากสัตว์ เช่น นม เนย ด้วย กลายเป็นวีแกนทั้งครอบครัว

ในวันนี้ คุณพ่อชเวนเตหันมาช่วยลูกสาวรณรงค์ พ่อไม่ได้เห็นด้วยกับการโตเรียนประท้วง แต่เมื่อลูกสาวเป็นสุขกว่าที่ได้ลงมือแอคชั่นประท้วงแทนที่จะนั่งเฉยๆ ในโรงเรียนตามบทบาทหน้าที่เด็กที่สังคมกำหนด พ่อก็ต้องเลือกหัวใจของลูก และพ่อรู้ว่าลูกวิเศษเหลือ

“เรื่องบางเรื่องมันก็ขาวดำจริงๆ” คุณพ่อชเวนเตยืนยัน “เราจำเป็นต้องเสียสละอะไรไปบ้าง หากจะให้เกิดการเปลี่ยนแปลง”

ถ้ามันฟังซีเรียสสุดโต่ง นั่นก็เพราะสถานการณ์ที่เราเผชิญอยู่นั้นวิกฤตสุดๆ เลิกหลอกตัวเองและยอมรับกันตรงๆ ว่า คนรุ่นก่อนได้ใช้ผลประโยชน์คาร์บอนของตัวเองหมดไปตั้งแต่ปี ค.ศ.1987 ทุกอย่างที่ใช้ตอนนี้เป็นสิ่งที่ยืมมาจากอ้อมทรัพย์อนาคตของเด็ก

“สิ่งที่คนรุ่นนี้ทำหรือไม่ทำตอนนี้ คนรุ่นนั้นไม่สามารถย้อนมาแก้ไขได้ในอนาคต” เกรต้าบอกใน TEDx Talk ที่กรุงสต็อกโฮล์ม

แต่ทุกคนก็ยังทำเสมือนเรายังมีเวลาอยู่ อัตราการปล่อยคาร์บอนโลกยังคงสูงขึ้นทุกปี แม้แต่ในประเทศสวีเดนที่คนนอกมองว่า มีความรับผิดชอบสิ่งแวดล้อม และสามารถลดคาร์บอนได้ถึงเป้าที่มีสัญญาประชาคมโลกกัน ณ กรุงปารีสได้อย่างสบาย แต่เกรต้าดูข้อมูลข้อเท็จจริงแล้ว เธอรู้ว่ามันไม่พอ เกรต้าได้เฝ้าดูเด็กนักเรียนประท้วงมาจากเด็กนักเรียนอเมริกาที่ออกมาประท้วงปัญหาคนร้ายบุกยิงเด็กในโรงเรียนซ้ำแล้วซ้ำเล่า แต่รัฐก็ไม่ยอมออกกฎหมายควบคุมอาวุธปืน

เมื่อผู้ใหญ่ไม่ยอมรับผิดชอบ จึงเป็นภาระของเด็กที่ต้องออกมาสู้เพื่อชีวิตของตัวเอง

ประวัติศาสตร์จะต้องจารึกว่า เบปป์มูเมอร์และเจนเอ็กซ์เป็นผู้โจรกรรมอนาคต

ปีใหม่นี้ เราพร้อมคืนอนาคตให้เด็กๆ กันหรือยัง ?